

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 19 września 2001 r.

35250

RPO/345379/2000/VI/JW

Pan
Aleksander Kwaśniewski
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Pozwalam sobie przedstawić Panu Prezydentowi następującą sprawę.

Sejm RP w dniu 6 września 2001 r. uchwalił ustawę Prawo farmaceutyczne - regulację budzą istotne wątpliwości. W szczególności dotyczy to treści art. 99 ust. 4 i 5.

Zawarte w tym artykule rozwiązania stanowiące, że prawo do posiadania apteki ma wyłącznie farmaceuta oraz, że farmaceuta może uzyskać zezwolenie na prowadzenie tylko jednej apteki ogólnodostępnej - budzą wątpliwości co do zgodności z konstytucyjnymi zasadami wyrażonymi w art. 20 i art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Tego rodzaju ograniczenia były już przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego na tle rozwiązań zawartych w ustawie z dn. 10 października 1991 r. o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i nadzorze farmaceutycznym (Dz. U. Nr 105, poz. 452). Między innymi art. 33 ust. 2 tej ustawy stanowił, że: "Koncesję na prowadzenie apteki ogólnodostępnej może otrzymać wyłącznie farmaceuta, z zastrzeżeniem przepisu ust. 3", który brzmiał: "W szczególnie uzasadnionych przypadkach koncesja na prowadzenie apteki ogólnodostępnej może być udzielona innemu podmiotowi niż wymieniony w ust. 2".

Orzeczeniem z dnia 20 sierpnia 1992 r. (sygn. akt K. 4/92) Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 73 pkt 2 ustawy z dnia 10 października 1991 r. o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i nadzorze farmaceutycznym (Dz. U. Nr 105, poz. 452) jest niezgodny z art. 1.

We wskazanym orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny wywiódł, że konstytucyjna zasada swobody gospodarczej gwarantuje swobodę działalności przede wszystkim pod

względem podmiotowym, albowiem podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej jest wolne i dozwolone każdemu na równych prawach. Natomiast prowadzenie samej apteki (kierownictwo apteki) oraz wykonywanie w tej aptece - jako wykonywanie zawodu wymagającego wiedzy specjalnej - określonych prac, powinno być ustawowo dopuszczalne tylko dla osób posiadających określone kwalifikacje zawodowe (str. 22 - 27 wyroku T.K.). Orzeczenie Trybunału zostało przez ówczesny Sejm przyjęte.

Orzeczenie Trybunału z dnia 20 sierpnia 1992 r. przedstawiam w załączeniu.

Rozwiązanie zawarte w art. 99 ust. 4 Prawa farmaceutycznego narusza także konstytucyjne prawo dziedziczenia, a także wyklucza z możliwości posiadania i prowadzenia aptek osoby prawne i organizacje nie posiadające osobowości prawnej.

Wydaje się, że zarówno to ograniczenie, jak też swoisty limit (jeden farmaceuta może mieć tylko jedną aptekę) stanowi zbyt daleko posuniętą ingerencję w swobodę działalności gospodarczej podjętą niewątpliwie w interesie jednej grupy zawodowej, mimo wywodów korporacji zawodowej farmaceutów. Ochrona interesów korporacji, nawet bardzo liczącej się, nie może być utożsamiana z ważnym interesem publicznym. Ponadto ustawa ta może stać się precedensem wywołującym podobne żądania innych zawodów.

W tej sytuacji biorąc pod uwagę, że zawarta w ustawie regulacja była już w przeszłości przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego - pozwalam sobie przedstawić sugestię poddania w trybie art. 122 ust. 3 Konstytucji RP kontroli Trybunału Konstytucyjnego przedstawioną Panu Prezydentowi ustawę - do podpisania.

Przedstawiam uprzejmie także argumenty podnoszone przez Naczelną Izbę Aptekarską, z której inicjatywy powstała wątpliwa regulacja prawna.

Załącznik:

Orzeczenie TK sygn. K. 4/92.

Opracowanie NIA

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll